

WIADOMOŚCI OBOZOWE

TYGODNIK OSRODKA POLSKIEGO RHEINE

No. 23

Niedziela, 15 wrzesień 1946

Rok 2

Repatriacyjne plany p. La Guardia

(JP) Po ustąpieniu brytyjskiego generała Morgana ze stanowiska naczelnego dyrektora UNRRA na zachodnią Europę następcą jego został p. Maler Cohen, dotychczasowy dyrektor działu repatriacyjnego w naczelnych władzach UNRRA. W związku z tym pozostają oznaki zmiany polityki repatriacyjnej UNRRA. I tak p. La Guardia oświadczył na zebraniu rady naczelnego UNRRA, że świat nie jest w stanie wchłonąć 830 tysięcy wysiedleńców z Niemiec, Austrii i Włoch. Wobec tego 400 do 500 tysięcy powinno wrócić do kraju. Dalej oznajmił, że warszawskie i tytowskie władze repatriacyjne otrzymają dalsze ułatwienia celem przyspieszenia repatriacji. Ponadto p. La Guardia proponuje oddanie opieki nad uchodźcami przedstawicielom Warszawy i Belgradu, mimo że ONZ już na wiosnę ustaliła zasady odmiennie. UNRRA ma organizować w obozach „biura informacyjne“, których zadaniem będzie namawianie do powrotu.

W wywiadzie prasowym w Moskwie La Guardia oświadczył, że możliwe jest, że Rosja przyjmie część osób znajdujących się obecnie w obozach UNRRA na zachodzie Europy, część osób wysiedlonych przejmie Francja, a polscy oficerowie łącznikowi prawdopodobnie przekonają Polaków do natychmiastowego opuszczenia obozów. Szczególnie informacja o przyjęciu przez Sowiety części wysiedleńców świadczy o dobrym humorze p. La Guardia. Nie ma to, jak żywotność i energia.

*

Warszawska misja repatriacyjna w strefie Brytyjskiej organizuje w obozach biura zajmujące się zachęcaniem do powrotu. Ogłoszona została lista zawodów, które korzystać będą z pierwszeństwa w repatriacji. Obejmuje ona lekarzy, weterynarzy, wykwalifikowanych robotników fabrycznych, nauczycieli, profesorów uniwersytetów, górników itp.

Z kraju

O Marszałku Smigłym podaje korespondent warszawski „Manchester Guardian“ (z 21. 8.) trzy wersje: że wróciwszy z Rumunii oddał się na usługi ruchu podziemnego i nie przyjęty — umarł na serce; że zmarł w Rumunii i pochowany został w tajemnicy; że żyje i pracuje na roli w południowej Polsce.

Dzieci z Niemiec. Przez Kozle przeszedł transport dzieci polskich, wywiezionych z Polski i odszukanych przez UNRRA w Niemczech. Wiele z tych dzieci jest „skrzyżwionych psychicznie“, nie zna języka polskiego, a nawet swego nazwiska. Najgorzej przedstawiają się dzieci, odszukane niedawno, i nad którymi nie pracowali nauczyciele polscy w Niemczech. Rodzicowi stara się odszukać PCK. Dotąd wróciło do Polski 1.000 odszukanych dzieci, czeka na transport ponad 3.000.

Na Gornym Śląsku (w/g tygodnika katowickiego „Sport“) podczas okupacji około 60% piłkarzy, tenisistów, szermierzy, lekkoatletów i pływaków brało czynny udział w niemieckim życiu sportowym. Ich sprawa wymaga zasadniczego załatwienia.

W ZAKOPANEM nieznani sprawcy w mundurach Bezpieczeństwa sprawdzali dokumenty u licznie zebranych gości w

restauracji na Gubalowce. W międzyczasie nadjechali kolejka czterech milicjanci z zastępcą komendanta milicji z Zakopanego. Przy wymianie strzałów wszyscy czterej zgineli, piąty zmarł w drodze do szpitala. Nadto szereg gości odniosło rany. („Dz. Pol.“ 215).

RZĄD USA wysłał do Warszawy note w sprawie przetrzymywanych w więzieniach 50–60 obywateli amerykańskich. Władze polskie twierdzą, że są to przeważnie członkowie organizacji nazistowskich. („N. Chron.“ 30. 8.)

W SZCZECINIE szabrownicy rozbierają na budulec i opal zabytkowy kościół gotycki św. Jana z XIII. wieku („Dz. Zachodni“ 210).

W POZNANIU przystąpiono do wysiedlania „szabrowników i nierobów“. Ich mieszkania zajmą „przedstawiciele świata pracy“ („Dz. Pol.“ 209).

Rozne

Rakieta, wydzielająca czerwono-żółte płomienie, spada z wysokości 5 tys. stóp w Belgii koło Verviers i wybuchła („Daily Graphic“ 31. 8.).

Włochy zaproponowały Niemcom bezpłatną dostawę owoców, które wobec trudności eksportowych psują się.

KRONIKA

Niedziela, 15 wrzesień 1946

- 15 N N. M. P. Bolesnej
- 16 Po Korneliusza
- 17 W Justyna
- 18 S Józefa Kal.
- 19 C Januarego
- 20 P Eustachego
- 21 So Mateusza

— **Przypominamy**, że w niedzielę, dnia 15 bm. koncertować będzie u nas w sali teatralnej p. prof. Roszewska z Greven. Początek o godz. 3 po pol. w programie utwory fortepianowe Chopina i Kornackiego.

— **Drogie zaświadczenia.** Na terenie i. Korpusu brytyjskiego (Westfalia i Nadrenia) zaświadczenia potrzebne przy zawieraniu małżeństwa wydawała Polakom bezpłatnie instytucja pn. Polskie Biuro Prawne w Soest. Ostatnio władze brytyjskie zawiadomiły polskich kapelanów i proboszczów, że funkcje te przejmuje misja repatriacyjna, która będzie pobierała za zaświadczenia 100 do 110 mk od osoby. Pozostaje to w związku z zapowiedzianą likwidacją Biura Prawnego, które nie podporządkowało się Warszawie a jeśli chodzi o opłaty — z wysokimi wydatkami urzędów warszawsko-repatriacyjnych. Tak to przynajmniej wygląda.

— **W Obozie Polskim Osnabrück I** wprowadzony został postanowieniem Rady Obozowej obowiązek szkolny. Obejmuje on osoby: od lat 7 do 15 — w zakresie szkoły powszechnej i od lat 15 do 18 — w zakresie szkoły dokształcającej.

Nie chcą repatriować skazanych.

Kto nie pamięta olbrzymiego hałasu, jakiego narobiła prasa warszawska w okresie słynnego procesu w Paderborn kiedy to sąd brytyjski skazał na śmierć, a marsz. Montgomery zamienił karę na długoletnie więzienie kilkunastu Polakom, uczestnikom rozruchów antyniemieckich. Wówczas to propaganda warszawska zapowiadała, że władze będą się domagały wydania skazanych i odesłania do Polski. Tymczasem po cichu przyjęła się praktyka przeszkadzaniu w repatriacji nawet tych Polaków, którzy są skazani na drobne, kilkumiesięczne kary więzienia. Nawet wyroki zaopatrzone w klauzule, że w razie wyrażenia chęci powrotu kara nie będzie wykonana — pozostają na papierze, bo misja repatriacyjna sprzeciwia się powrotowi. Np. w więzieniu w Werl przebywa 95 ludzi, których władze brytyjskie chcą wypuścić do Polski, a misja przyjąć nie chce.

— **Zachęta do pracy.** W obozie polskim Stafford UNRRA wprowadziła od połowy sierpnia br. specjalny system wynagradzania za pracę. Wszelki rozdział towarów UNRRA dokonywać się będzie wyłącznie między ludnością pracującą i zachowującą się przyzwoicie. Każdy mieszkaniec obozu — kobieta czy mężczyzna — otrzymywać będzie pewną ilość punktów według stawek odpowiadających wykonanej pracy. Za te punkty można będzie nabywać towary UNRRA takie jak np. papierosy, czekolada, nici, grzebienie itp.

DZIAL POSZUKIWAN

Ktokolwiek wiedzialby o obecngu miejscu pobytu

ewent. kierunku udania sie ktorejs z nizej wymienionych osob, proszony jest o powiadomienie o tym Rade Polonii Amerykanskej - Subdelegatura na Niemcy w Spenge, UNRRA 400 HQ - BAOR.

Poszukujacy

Poszukiwany

CZULINSKI Feliks, ur. 25. X. 1921, mial byc w Buchenwaldzie
 DAJCZMAN Czeslaw, ur. 6. 7. 1921, byl w Majdanku, potem w obozie nad granica francuska, skad w lipcu 1945 pisal do Polski
 DANGEL Stanislaw, ur. 21. 4. 1920, zam. w Warszawie, Narbutta 15 m. 6, aresztowany przez Gestapo w 1943, wywieziony
 DERPA Mieczyslaw, ur. 21. 5. 1924 w Bojanowie
 DLUSKI, Wlodzimirz, ur. 12. 8. 27 w Poznaniu, aresztowany i wywieziony przez Niemcow w 1943 r.
 DMOCH Tadeusz, ur. 17. 9. 1926, byl w obozie Buchenwald, potem w szpitalu Salvator w m. Halberstadt. Ostatnia wiadomosc z I. 1945
 DOBIEGALA Mieczyslaw, lat 30, szofer
 DOLATA Antoni, ur. 1915 r., w Michorzowie, pracowal w Niemczech u gospodarza, adres: Fuestengrund, post Koenig im Odenwald, ostatni list z wrzesnia 1944
 DOMANSKI Janusz, Czeslaw, ur. 20. 7. 1926, syn Wincentego i Jaroslawy z Grzesinskich. Byl w Stalagu X a, nastepnie X B (Sandbostel). Ostatnia wiadomosc z 1944
 DOMARADZKI Bronislaw Eug., ur. 9. 9. 1925, pracowal w Arbeitslager beim SS-Lazarett Würzburg, Fischleinstr. 15
 DROZD Pawel i Anna, wywiezieni do Niemiec, opiekowali sie sie dwojgiem dzieci: Jozefem i Janina Zentek
 DROZDOWICZ Stefan, ur. 28. 7. 1911 w Warszawie w 1944 r. deportowany do Niemiec
 DUS Zenon, ur. 19. 4. 1926 w Radzyminie, ojciec Jozef, matka Wanda z Rydzow, w 1944 wywieziony
 ENGLERT Jozef, dr., lat ok. 40, byl w wiezieniu w Radogoszczy pod Lodzia, skad wywieziony. Ur. 30. XI. 1903, ojciec Jozef, matka Pelagia.
 FAFIUS Stanislaw, lat 50, inz. chemik
 FIDLER Stefan ur. 9. XII. 1907, syn Jozefa i Petroneli. Ostatnia wiadomosc z 1944 z Arbeitslager Dresden 5 c, Weissseitzufer 50, Schutzhaeftling 28511
 GOLASZEWSKI Jozef, ur. 11. 4. 1904, przebywal CK Gross-Rosen, gfn. 34823, blok 4 R
 GOLEBIEWSKI Roman, lat 44

Czulinska Emilia, poczta Trzydnik Duzy, pow Krasnik Lubelski
 Baczowska Zenon, Zyrardow, ul. Bratnia 2a m. 2
 Dangel Felicja, matka, Warszawa, ul. Czerwonego Krzyza 13 m. 2
 Derpa Zofia, matka, maj. Rogaczewo poczta Turew, pow. Koscian
 Czaplicka Anna, ul. Marszalka Focha 47a, Poznan
 Dmoch Jan, Jelanki p/Warszawa, ul. Legionow
 Dobiegala Kazimiera, zona, Warszawa, ul. Radomska 9 m. 7
 Najdek Stanislaw, Skwierzyna n/Warta, woj. poznanskie
 Kowalewski Stanislaw, Leysin, Switzerland
 Domaradzka Jozefa, matka, Bytom, G. Slask, Piekarska 21
 Zientek Adam, Sienkiewicza 4, Bytom
 Wisniewska Zofia, 79, rue Eug. Hondret, Liege, Belgique
 Dus Jozef, ojciec. Osada Narozno Mlyn, woj. Kladzko, Dolny Slask
 Pikorska Pelagia, ul. Ratajczaka 11 m. 49, Poznan
 Sangrowska Janina, ul. Em. Plater 30 m. 35, Warszawa
 Kowalewski Stanislaw, Leysin-Switzerland
 Beigert Maria, siostra. Warszawa, Narodowy Bank Polski lub Lodz, Targowa 55
 Golebiowska Maria, Miedzyrzec Podlaski, powiat Radzyn (zona)

SYLWETKA RYCERZA POLSKIEGO

Triumf Zawiszy Czarnego

(Z „Ksiazki dla wszystkich“)

3)

Zamikli gwar, ustaly szepty. Tysiace drwiacych spojrzem opadly zuchwalca, ktory osmielil sie poslac rekawice Janowi z Aragonii. Ale blyski drwiace gasly jak gasna gwiazdy, gdy slonce wschodzi. Bo oto ujrzaly ciekawe oczy tak wspaniala postac rycerska, jaka widziano rzadko w krajach poludniowych. Na duzym, karym ogierze siedzial maz przerastajacy Aragonczyka o dwie glowy. Spod czarnego plaszczka, ozdobionego orlami Sulimczykow, przeswiecalo zbroja zlocista. Zloty orzel blyszczal na helmie.

Doswiadczone oczy rycerzy poznaly z postawy Zawiszy, ze sposobu, jak siedzial na siodle, jak bral z rak giermka kopie probujac jej wagi, jak trzymal cugle, ze naprzeciw Aragonczyka stanal wojownik wychowany w dobrej szkole.

Zgasly usmiechy ironiczne. Miejsce ich zajelo milezace zaciekawienie.

Giermkowie Zawiszy badali tymczasem jeszcze raz strzemiona, popreg i udzienice, on sam zas nachylil

sie nad karkiem konia i szepstal mu cos do ucha i glaskal go po pysku. A szlachetne zwierze, ktore bylo swiadkiem juz niejednego zwyciestwa swego pana, ktore bralo czynny udzial w tych zwyciestwach rozumialo widocznie mowe ludzka, bo strzyglo uszyma pryhajac z cicha i potakujac lbem jakby chcialo powiedziec: „Wiem, o co ci idzie; nie obawiaj sie; noga mi sie nie posunie, kolana nie zadrza...“

Z glownej trybuny powiala czerwona choragiewka. Sam cesarz Zygmunt dawal znak do walki. Z trzaskiem opadly kraty helmow zapasnikow, kopie ich pochylyly sie w dwornym uklenie. Stoja jeszcze kilka chwil i mierza sie z daleka spojrzaniem badawczym. Nie moga sobie nic zarzucic. Obaj siedza na koniach jak posagi.

— Ten Polonus wgszedl z dobrej szkoly — odezwal sie pan de LeZignac polglosem.

— A nie chiales wierzyc — rzekl pan de Olenzac.

Dokola szrank zapanowalo gluche milczenie. Stala sie taka cisza, iz bylo slychac wyraźnie furkot proporcow falujacych dlugim jezykiem na kopiach. Dusze widzow skupily sie w oczach. Instynktem szermierskim odczuli rycerze, iz naprzeciw siebie stoja dwaj mistrzowie duzej reki.

(dalszy ciag nastapi)